

FOMENT

DIARI NACIONALISTA REPUBLICA

REDACCIO I ADMINISTRACIO
PERLA, 2.—REUS
TELÉFON N.º M. 168

NO'S RETORNEN EI ORIGINALS
SINCARA QUE NO'S PUBLIQUIN

Any XIII

Núm. 210

Reus, dimecres 18 de Setembre de 1918

PREUS DE SOTSCRIPCIO

REUS. . . Ptes. 1'50 al mes.
Fora. 4'50 trimestre.
Estranger. . . 9'—

Número solt 5 cèntims

SABONERIA QUEROL

Fàbrica: Carrer Boule (darrera e Teatre Fortuny)-Tel. 318

	Pessetes	Pessetes
Classe Extra, blanc. Quintá (41'6 kgs.) a	55'50.	Arroba 13'90
" Superior " "	54'—	" 13'50
" Primera " "	50'50	" 12'65
" Segona " "	46'50	" 11'65
" Tercera " "	44'05	" 11'15
" Corrent " "	40'—	" 10'—

FRANC FABRICA

ENFERMETATS DELS NOIS

Pel metge especialista Francesc Figuerola

DE L'HOSPITAL CIVIC-MILITAR I DEL DISPENSARI MUNICIPAL

LABORATORI de SEROLOGIA I BACTERIOLOGIA
i d'anàlisi químic aplicat a la clínica

REACCIÓ DE WASSERMANN.

Carrer de la Font, 12.-Reus

Consulta de 3 a 5

CRÒNICA ESTRANGERA

LA NOTA DE L'AUSTRIA-HONGRIA

Heu's-aquí una nova sensacional de caràcter diplomàtic, en mig de les noves militars de la guerra. El Govern austro-hongarés acaba d'adreçar-se als Governos bel·ligerants proposant-los de celebrar negociacions preliminars de pau.

El Govern austro-hongarés ha obrat pel seu compte, per iniciativa pròpia; però en la nota mateixa declara el seu convenciment que els

tres Governos aliats de l'Imperi comparteixen, en aquest punt, els sentiments del Govern de Viena.

No haurà sorprés a ningú aquest pas que acaba de donar l'Austria-Hongria. El darrer discurs del comte Burian el feia preveure. Fa estrany, però, que aquest pas hagi vingut tan aviat. Semblava més lògic que vingués a entrada d'hivern.

I semblava més lògic, això, perquè la tesi últimament adoptada pels polítics i els caps militars dels Imperis centrals és aquesta: «Els Estats enemics—venien a dir—es convencerán que no poden aixafar-

nos militarment. I quan es convencin d'això haurán d'avenir-se a una pau transaccional.»

Es evident que els imperials basaven aquesta tesi en el fracàs de les noves accions ofensives dels aliats contra la línia o les línies de resistència dels exèrcits imperials. La nova gran ofensiva dels aliats contra les línies de resistència alemanya no s'ha produït encara. Per tant, hom no pot dir que els aliats estiguin convençuts del llur fracàs.

El més natural, davant la situació present de la guerra, era que els imperials esperessin el resultat de les batalles que s'han de lliurar, abans no vingui l'hivern a imposar una pausa a la lluita furienta; i que si aquesta batalla no donés a l'Entente els resultats esperats, aleshores la Quadruple imperial, o algun dels seus membres, proposessin de iniciar negociacions.

Però el Govern de Viena no s'ha volgut esperar. Un dia o altre sabrem els motius d'aquesta pressa. Si hem de jutjar pels comentaris de la premsa de l'Alemanya, l'opinió germànica es dona perfectament compte que el pas de l'Austria-Hongria és, almenys, prematur.

Quant a l'actitud de l'Entente, hom la pot donar ja per descomptada des d'ara. Es segur, en efecte, que no voldrà entrar en aquests moments pel camí proposat pel Govern austro-hongarés. Es interessant saber, tot i això, la forma que revestirà el seu refús. ¿Consistirà en una

BANC DE REUS

de Descomptes i Préstams

Admetem en concepte de **DIPÓSIT DE CUSTODIA** lliure de comissió de tota classe de títuls, cuidant del cobro dels respectius cupons al seu venciment.

Otorguem préstecs sobre valors de contractació corrent.

Rebem valors en compte corrent, franc de comissió, cuidant així mateix del cobro pels cupons i abonament en compte del seu producte mitjansent avís.

Per a la custòdia dels valors posseïm una *cambrà acui-
raçada* posada a cobert de tot risc oferint les majors condicions de seguretat.

Cupons LA UNIÓN

SOCIETAT ANÓNIMA FUNDADA EN 1912

En tots els establiments on verifiqueu les vostres compres demaneu **Cupons LA UNIÓN** i obtindreu, sense altre molestia que la de col·leccionar dits cupons, un regal a vostre gust, gratuïtament.

Els **Cupons LA UNIÓN** son els més garantits i els que ofereixen millors regals.

Visiteu el local-exposició d'objectes, amb entrada lliure, situat en el carrer **MONTEROLS, 23, SUCURSAL N.º 3** **Telefon n.º 36**

Local Central: Petrixol, 12, Barcelona || Sucursal n.º 2 Petrixol, 4, Barcelona
Sucursal n.º 1 Salmerón, 116, || Sucursal n.º 3 Monterols, 23, Reus.

DEMANEU EN TOTS ELS ESTABLIMENTS CUPONS LA UNIÓN

negativa pura i simple a iniciar ara les negociacions confidencials proposades? Posará als imperials com a condició previa per a l'obertura de negociacions de pau l'acceptació de determinades bases, com per exemple els catorze punts del programa del president Wilson?

Es interessant, així mateix, veure l'actitud que pendrán els diversos partits dels Estats de l'Entente i particularment els partits obrers. Es possible que les esperances que hagi el Govern de Viena en l'èxit del seu pas—si és que verament n'hi ha posada alguna—estiguin més en l'actitud que adoptin els partits i les organitzacions del proletariat, que no pas en l'actitud dels Governes de l'Entente, prou definida ja i adhuc accentuada en aquests darrers mesos.

El càlcul del Govern de Viena, en fer oficialment la proposta de negociacions de pau, sembla haver estat el següent: «Proposant les ne-

gociacions, no hi podem perdre res. En cas de fracàs, se'n pot ressentir el nostre amor propi; però no vé d'aquí. En canvi, veurem si, per atzar, hi guanyem alguna cosa. En últim cas, podrem dir al poble que si vé la pau, no és perquè no ha guem fet nosaltres tots els possibles per aconseguir-la...»

La cosa més probable és que sigui aquest darrer l'únic avantatge—molt relatiu—obtingut pel Govern de Viena amb la seva sensacional proposta. Així la nota estaria realment adreçada, no als Governes bel·ligerants, sinó al poble austro-hongarés.

A. ROVIRA i VIRGILI.

L'Onze de Setembre

Traduïm de «El Socialista» del dia onze del actual el següent article, per plaure'ns que aquest confrare madrileny parli com ho

fa d'aquesta gloriosa efeméride catalana:

«L'ànima popular catalana se apresta a rendir sincer homenatge als valents paladins de la llibertat popular. Colocaràn una corona més davant el monument representatiu de la emancipació, i es consagraràn novament per a emprendre una lluita santa, que és comú a tots els espanyols.

Davant la estatua de Rafel de Casanova, *Conceller en Cap de Catalunya*, recordaràn commoguts la lluita épica on trobà mort gloriosa l'últim representant de les llibertats de la terra catalana.

Recordaràn que'l dia 11 de setembre de 1714 morien en defensa de la seva llar, lluitant contra les tropes de Felip V, aquells homes admirables que tenien concepte de sa personalitat, que volien ésser respectats com homes i odiaven al tirà que els feia servents.

Recordaràn com foren els seus avant passats martres, i pensaràn que encara no ha terminat la época en què hi ha que morir també en defensa de la emancipació, lluitant contra els moderns opressors dels drets ciutadans.

Al record d'aquest fet, vé a la meua memoria aquell altre monument d'intensitat que visqueren els bons castellans del temps de Carles I.

Les Comunitats, agrupacions de gent que exercien la mateixa ocupació, protestaven contra els brutals impostos que empobrien sos béns. Constituïren a Avila una Junta que era salvaguarda de sos interessos i dirigiren al rei una carta, nomenada *Constitució d'Avila*, ont expressaven ses protestes i ses aspiracions, moguts per un desig de benestar.

El rei no feu cas d'aquests il·legítims anhels del poble, i aquest apel·là a les armes, venent a les hosts reialistes.

Com feren sempre els tirans, Carles I s'atragué, mitjansent afalags i

promeses, a una classe social, i creà la *grandesa* d'Espanya. En aital situació se trobaren a Villalar els exèrcits del rei i els dels comuns, sofrint aquests una derrota que acabà amb les llibertats públiques.

Joan Padilla, el toledà; Joan Bravo, de Segovia, i Maldonado, salamanquí, els tres herois de la llibertat castellana, foren condemnats a mort. «Esta es la justicia que manda hacer el rey, nuestro señor», cridava el pregoner, al conduir-los al cadafalc. Així terminà el gest rebel·l que immortalitzà a uns homes conseqüents amb la dignitat del seu poble.

Quan recordem aquests successos, portant nostra vista al passat, sentim un doble desig per aixecar la bandera de la lluita fins aconseguir arrearconar a aquelles classes governants, progenitores de les que avui regeixen nostres destins.

Al pas de la manifestació catalana davant l'estatua de Casanova sentim una gran alegria, perque es rejovenixen els fets històrics genuïnament populars, i un poc de vergonya al pensar que en nostra terra arribaren els tirans a fer-nos oblidar les pàgines més brillants de nostre geni castellà.

LLUIS CABRERA.

Notes polítiques

Els idiomes nacionals

Va fent via la tasca d'ensenyament de les llengües nacionals.

L'Ajuntament de Bilbao ha acordat crear quatre escoles de uzquera, dues de nens i dues de nenes. Són a corrúa feta les inscripcions a aitals escoles.

Miting nacionalista

Amb gran animació han acabat a Baracaldo les festes nacionalistes.

S'ha celebrat un miting, al qual assistí gran concurrència.

El local estava engalanat amb banderes nacionalistes.

Entre els oradors hi havia el diputat pel districte, el qual pronuncià un discurs dient que els moments actuals són crítics per a totes les nacions.

Dedicà un elogi al fundador del nacionalisme, senyor Arana.

Nou setmanari

El pròxim dia 1 d'octubre apareixerà a Barcelona un nou setmanari titulat «La Raza», de caràcter esquerrà.

Apart d'actuar en la política de les esquerres, dit periòdic combatrà el flamenquisme, seguint les orientacions d'Eugeni Noel.

LA GUERRA

Segueix l'avanc dels aliats

Durant el dia 16 els francesos continuaren sos atacs en la regió al Nord i a l'Est de Sancy. Pesi a la resistència oposada per l'enemic, progressaren aproximadament un kilòmetre de profunditat per quatre d'extensió. Quedaren en poder dels francesos 600 nous presoners i dos canons de 105.

Al reste del front no hi ha cap aconteixement d'importancia que senyalar.

—Apart d'un combat local en el qual els americans feren presoners, i de reproduir-se amb més força la activitat de l'artilleria i la aviació, no hi ha res a senyalar del sector de Saint Mihiel.

Kropotkin, detingut

Telegrafien d'Amsterdam que'l príncep Kropotkin, l'antic revolucionari, ha sigut detingut, per acusar-se'l de que ha pres part en la pretinguda conspiració britànica.

Un factor de la victoria

Els "tanks" lleugers

Tots els crítics militars i totes les notícies que ens arriben del front de batalla están conformes en reconèixer l'important paper que han desempenyat en la gloriosa ofensi

va den Foch els anomenats carros d'assalt.

Aquestes màquines profundament repartides en tota la línia de combat, marxant a la vanguardia foren un preciós element de protecció per a la infanteria i un formidable motiu d'inquietut per a l'enemic.

Les rialles que produïren els primers monstres anglesos d'aquest genre s'han canviat en terrible preocupació. Els petits «tancks» d'ara, lleugers i movibles, escapen més fàcilment al foc dels canons enemics. La superioritat dels aliats en aquesta nova arma de guerra la confessen sense reserva els alemanys. Inútilment han procurat els teutons imitar-los i contrarrestar-los pel número. França i Anglaterra els posseeixen a milers i tenen des de temps admirablement organitzada la seva fabricació en gran escala.

Un comentari

En nostre volgut confrare tarra-goní «Renovació» hi apareix la següent «Nova»:

«Per fi sembla solucionada la qüestió del nostre Municipi.

Completament desorganitzada i desteta la majoria; elegides noves comissions en substitució de les antigues, per abandó de les que les desempenyaven; en poder de les minories les primeres tenencies de Alcaldia, torna a sortir el sol i la marxa de la Corporació es normalitza per moments.

La victoria ha costat, empró no ha pogut menys que posar-se al costat de la raó i de la força, sols falta, per a que siga completa, la elecció d'un alcalde verdaderament popular, i aixó no pot tardar en vindre.

Els moments son de joia i res d'estrany té que el poble de Tarra-gona, que per contrast, es veu representat per les minories, vulga

celebrar la victoria.

Les forces republicanes la cele-

SECCIO OFICIAL

Centre de Lectura

Ensenyances. Curs de 1918 a 1919

Aquesta Junta Directiva, encoratjada pel bon resultat de les ensenyances en el curs anterior, ha acordat augmentar el nombre d'assignatures, amb les de DIBUIX ARTÍSTIC, que s'ensenyarà segons els noyells mètodes de l'Escola d'arts i oficis de Barcelona; DIBUIX INDUSTRIAL, propi per als artesans del ram de construcció i LLENGUA CATALANA en classe exclussiva per a senyoretetes.

Completaran el curs de Dibuix industrial, una tanda de conferències setmanals de GEOMETRIA DESCRIPTIVA a càrrec del catedràtic don Anton Porta Pallisé i unes lliçons sobre diferents aspectes del ART DE CONSTRUCCIO, per l'arquitecte don Josep Simó.

La taula d'assignatures és la següent:

Llengua Anglesa; Llengua Francesa, primer i segon curs per a nois i noies; Llengua Catalana per a nois i noies; Esperanto; Matemàtiques; Comptabilitat, primer grau; Comptabilitat, Pràctiques d'escriptori i Geometria Comercial, Solfeig i piano, primer i segon curs per a nois i noies; Violí; Dibuix artístic; Dibuix industrial; Gimnàstica per a adults i pàrvuls.

L'horari i condicions, se troben de manifest en la taula d'anuncis del Centre de Lectura.

Les classes començaran el primer d'octubre pròxim.

Reus 14 de setembre de 1918.—
Per A. de la J. D., el secretari, Pere A. Savé.

Alcaldia Constitucional de Reus

ANUNCI

En virtut de lo acordat per aquest Ajuntament, s'obre un concurs públic pel terme de 15 dies per a la provisió de dues places vagants

pensionades per la Corporació Municipal en el col·legi que dirigeix D. Joan Ollé: una d'alumne intern i altre d'extern, per als sis cursos del Batxillerat, amb subjecció a les següents condicions:

Primer. Els aspirants deurán ser naturals d'aquesta ciutat, fills de pares pobres i tindre cursats amb aprofitament els estudis de primera ensenyança.

Tals extrems deurán justificar-se mitjansant la presentació del certificat de naixement, certificació negativa de bens amb referència als llibres d'amillament de la riquesa rústica i urbana i de la matrícula industrial i de comerç i a més altre certificació de l'Alcalde del barri en que habitin els pares de l'aspirant i certificació expedida pel Mestre públic o particular que hagi ensenyat a l'aspirant els coneixements de l'ensenyança primària.

Segon. Acabat que sigui el plaç de presentació de sol·licituts, serán els pretendents, sotmesos a un examen que versarà sobre les matèries sobre les matèries d'ingrés a la segona ensenyança i al qual concorrerà també l'actual alumne extern pensionat Anton Martorell.

Tercer. El Tribunal per a l'examen el formarán com President, el de la Comissió Consistorial d'Instrucció pública i en qualitat de vocals, un catedràtic de l'Institut general i tècnic designat pel senyor Director del mateix i el mestre de la Escola de la Casa Municipal de Caritat, el qual actuarà de Secretari del Tribunal.

Els aspirants expressaran en ses instancies la plaça vacant que desitgin o bé que obtin per qualsevol de les dues.

Reus 17 de setembre de 1918.—
L'alcalde-president, Manuel Sardá.

En virtut d'haver-se agotat la existencia de farina produida de l'última arribada de blat argentí, aquesta Alcaldia, d'acord amb els magatzemistes de farina i flequers

brarán amb una festa popular en honor dels seus representants que amb tant braó han lluitat per aconseguir el triomf de llibertat i justícia, quins detalls es farán públics prompte.»

La majoria de l'Ajuntament de la veïna capital està composta de conservadors i carlins, enfront dels quals es troben les demés fraccions unides: federals, nacionalistes, regionalistes i socialistes, les quals mercés a la seva acció ferma i conjunta han lograt descompondre a la majoria i apoderar-se del govern de la ciutat.

Es coneix que a Tarragona no hi ha possibilistes, ja que si n'hi haguessin no haurien pogut lograr nostres amics tan bell resultat; puix aquí a Reus, quan la creuada contra els alcaldes de R. O. els possibilistes se sumaren per compromís al moviment i al cap de tres setmanes, cansats d'esperar la derrota del vell partit conservador—l'únic que no se sumá al moviment—preferiren aliar-s'hi i junts disfrutar les ventatges del manar i repartint civaders entre els seus famolencs.

I aquella immoral aliança encara la sostenen avui, i tot i essent 13 els possibilistes i 3 els conservadors votaren per a l'Alcaldia popular al popularíssim senyor Sardá, datomaurista.

Ah. I el proper dia 22, els tals possibilistes fent de forces d'esquerra celebren un mitin de izquierdas, al qual no hi ha volgut prestar la seva cooperació cap nucli esquerrà de Reus: ni radicals, ni socialistes, ni nosaltres.

I és natural que s'hi neguessin. Qualsevol hi va de bracet amb tals republicans-possibilistes que sense rompre la immoral conxorxa que formen amb els conservadors, organitzen mitings d'esquerres per a protestar d'un règim que ells son els primers en servir.

El text del present nombre ha passat per la censura

i usant de les facultats que li són competents, ha establert des del dia d'avui, el preu de sis pessetes els deu kilograms del pá únic.

El que es fa saber per a coneixement del públic i efectes consegüents.

Reus 18 de setembre de 1918.—
I. alcalde, Manuel Sardá.

Escola Municipal d'Arenents i de Comerç de Reus

Curs de 1918 a 1919.—Ensenyança Oficial

Amb arreglo a lo previngut en les disposicions vigents, els alumnes que desitgin seguir els estudis que's cursen en aquesta Escola, durant el citat curs, verificaran la matrícula desde'l dia 15 al 30 de l'actual, per a lo qual dirigiran les sollicituts al senyor Director en imprés que a l'efecte se'ls facilitarà a Secretaria de l'Escola, exhibint en l'acte de formalitzar-la un certificat facultatiu en el que consti que's troben vacunats o revacunats i satisfaran al mateix temps 25 céntims de pesseta per drets d'inscripció.

Les matèries en que poden matricular se son les següents: Aritmètica i Àlgebra, Geometria i Trigonometria, Geografia descriptiva, dibuix (lineal, decoratiu, figura, paisatge, ornamental, artistic, de lo antic, del natural, aplicat a les labors de la dona, i pintura), Mecànica, Elements de construcció, Nocions de Física i Química, Llengua francesa i Pràctiques de Taller.

D'ordre del Sr. Director es fa públic per a coneixement dels interessats.

Reus 10 de Setembre de 1918.—
El Secretari, Ramón Pons.

Jaume Simó i Bofarull
ADVOCAT DELS ILTRES, COL·LEGIS DE REUS I TARRAGONA
Despatx: Robuster, 28, ent., de 11 a 12 i de 16 a 18

Informació

Escola de Viticultura i Enologia de Reus

Observacions Meteorològiques DEL DIA D'AHIR

	A les 9	A les 15	
Baròmetre corretgit a 0°	755.0	754.5	
TERMÒMETRE	Màxima	Sol. 34.0	
		Ombra 25.5	
	Mínima	Sol. 21.0	
		Ombra 20.0	
PSICRÒMETRE	Termòmetre sec.	23.4	25.6
	Idem humit.	21.9	22.4
Humitat relativa de l'aire.			
Tensió del vapor acuos.			
ANEMÒMETRE	Direcció del vent.	S	S
	Velocitat del vent.	79.	11.
Pluviòmetre.			
Evaporímetre.			0.25 1.0
Estat del cel.			Núvol Núvol

El llorejat pintor senyor Mir ha promés inaugurar la nova sala d'exposicions del Centre de Lectura amb una exposició de les seves obres.

El Gremi de barbers de la veïna capital ha acordat augmentar el preu de tots els serveis, fixant el d'arèntar en 35 céntims, i el de tallar el cabell en 40.

Segueixen amb molta activitat les obres de construcció del «Teatre Bartrina», i segons referències, aquest s'inaugurarà el proper novembre.

MERITORI

de 14 a 15 anys, se necessita. Informaran en aquesta imprenta.

Està ultimant-se el programa de les festes que se celebraran a Tarragona en honor de Santa Tecla.

Dites festes quedarán reduïdes, en resum, en lo que a la part profana respecta, a concerts per les bandes de música militars en els passeigs públics, un concurs de balcons i finestres, dispar de dos ramellets de focs d'artifici, partits de

tut-bol organitzats pel Club Gimnàstic, cobla ampurdanesa, sardanes i balls en les societats recreatives.

S'ha encarregat novament de la seva **Consulta de malalties dels ulls**, el Doctor MERCADER. Arraval Alt de Jesús, 36, principal.

Els habilitats dels mestres d'aquesta província percibiren ahir les consignacions de material.

L'autoritat militar d'aquesta província interessa la presentació de Pere Boronat, Pere Borrás i Josep Benavent, per a fer-los entrega de documents de crèdit.

LA CASA BUFILL
Plaça de la Constitució, ven **sucre de canya** de Cuba, superior, a 70 céntims la lliura de 400 grams.

Entre les estacions de Cambrils i Sabou ha sigut enrotllat pel tren número 1.703 el guardafreno del mateix Joaquim Riera, natural de València.

Planxadora-surgidora

Se'n necessita una en el «Caté Restaurant de París». Inútil presentar-se sense excelents referències.

En el cas improbable de reunir-se nombre suficient de senyors regidors, aquest matí l'Ajuntament celebraria sessió de primera convocatoria.

Eugeni Mata Pons

REPRESENTACIONS
SEGURS MARÍTIMS
Carnicerías Velles, 5 i 7 (Tel. 366) REUS

Ha mort a Burgos, on es trobava en ús de llicència per uns dies, l'Aspirant del Cos de Vigilancia, según Quete d'aquesta plantilla, D. Enric Manchón Angulo, fill del coronel

de la Guardia Civil, Subinspector d'aquella regió D. Joaquim Manchón.

A pesar de la seva joventut i de l'alegria amb que marxà a abraçar als seus pares, en cinc dies traidora enfermetat el portà al sepulcre, el dia 12, als 27 anys, quan tot li somreia.

Enviem nostre sentit pèsam a sa distingida família i ho comuniquem a sos molts amics d'aquesta, ja que son tants com el tractaren, a pesar del poc temps que portava a Reus.

Gel SANO (Joaquina)

és el més recomanat per sa puresa. DIPOSIT Plaça de Catalunya, número 7.—Reus.

De Tortosa s'ha cursat el següent telegrama:

«Ministre d'Abastos, Madrid.—

El Centre obrer de Corporacions protesta contra el fet d'haverse excluït a Tortosa del repart de blat portat recentment a Tarragona en el vapor «Bartolo».

Si això ho motiva la falta de compliment d'alguns fabricants, procedeixi's contra ells i proporcioni's a Tortosa urgentment article tant indispensable, evitant així el conflicte que, de lo contrari, podria sobrevindre facilmente.—Subirats».

F. PRIUS DEMESTRE

Corredor de Comerç col·legiat

Arraval Sta. Agna, núm. 57

Valors - Cupons - Camvis - Giros

Compra-venta de valors.

Camvi de monedes i bitllets estrangers.

La secretaria de la Diputació ha remés al ministeri de la Guerra el resultat de la classificació dels moços de l'actual reemplaç. Han sigut sortejats en aquesta provincia 3.385 homes, essent declarats soldats 2.240. L'any anterior hi hagué 3.376 allistats, i d'ells 2.079 útils.

De reemplaços anteriors han si-

gut declarats soldats 238. Tarragona, de 200 allistats, ha donat 119 soldats; Tortosa, de 337, 221; Reus, de 234, 136, i Valls, de 106, 62.

DEPENDENT D'ESCRITORI

S'ofereix per a tot el dia o per ho res. - Intormes en aquesta impremta.

SECCIO COMERCIAL

CANVIS CORRENTS

DONATS PER LA JUNTA SINDICAL DEL COL·LEGI DE CORREDORS DE COMERC DE LA PLAÇA DE REUS

EXTRANGERS

Londres 90 dl.	operacions	diner
Idem xequé	»	»
París idem.	»	»
Berlín idem	»	»
Marsella vista.	»	»
Hamburg vista.	»	»

VALORS LOCALS

Canvi anterior de operacions	Valor nominal pessetes	Operacions
440	Gas Reusense.	250
525	Industrial Harinera	400
660	Banco de Reus de Descuentos i préstamos.	500
500	Obligacions Electra Reusense.	500
25	Compañia Reusense de Tranvies, S.A.	250
200	Idem id., Serie B.	500
400	Electra Reusense.	500
2600	Institut P. Mata.	2500
650	Institut P. Mata.	500
150	Empresa Hidrofórica	125
515	Obligacions Manicomio Reusense.	500
725	Carburos de Teruel.	500
200	Pantán de Riudecanyes..	50 200

Ferrocarrils

Servei de trens que regeix des de 1er de juliol de 1915

De Reus a Barcelona

Surt 5'03	per Vilanova; arriba 8'48 m.
" "	" Vilafranca; " 9'38
" 7'25	" " " 9'23 e.
" 8'49	" " " 13'27 m.
" 14'13	" " " 17'42 c.
" 17'16	" Vilanova " 21'44 o.
" "	" Vilafranca " 20'37

De Barcelona a Reus

Surt 5'26	(tras. Roda); arriba 9'23 m.
" 9'20	" " 11'47 c.
" 15'23	" " 19'24 m.
" 19'49	" " 21'53 e.

De Reus a Tarragona

Surt 9'57	arriba 10'30 m.
" 12'54	" " 13'27
" 14'30	" " 15'05 m.
" 18'08	" " 18'35 c.
" 20'50	" " 21'34 m.

De Tarragona a Reus

Surt 7'35	arriba 8'10 c.
" 12'17	" " 12'53 m.
" 16'36	" " 17'14 m.
" 19'25	" " 20'03 m.

De Reus a Falset i Mora

Surt 7'17	surt 9'27	arriba 10'15 m.
" 10'41	" 11'19	" 11'14
" 13'17	" 14'24	" 14'58 c.
" 16'30	" 18'57	" 19'47 m.
" 19'47	" 21'11	" 21'47 m.
" 22'01	" "	" 23'05 e.

De Mora i Falset a Reus

Surt 6'13	arriba 7'17 e.
" 6'30	surt 7'42 " 8'39 m.
" 7'01	" 8'43 " 10'19 m.
" 12'17	" 13'11 " 14'03 e.
" 17'27	" 19'12 " 20'59 m.

De Reus a Lleida

Surt 8'22	arriba 11'22 c.
" 13'35	" " 20'05 m.
" 17'59	" " 22'03 m.
" 20'30	" " 0'22 m.

De Lleida a Reus

Surt 5'30	arriba 9'46 m.
" 8'29	" " 12'29 m.
" 11'56	" " 20'17
" 15'	" " 17'58 c.

Compañia Reusense de Tramvies

Servei de trens que regeix des del 9 de Setembre de 1918

Sortides de Reus | Sortides de Salou (Arrabal Robuster)

Tren 26 a les 8'25	Tren 25 a les 9'20
" 32 " 16'	" 35 " 18'40

Extraordinaris en els dies festius

" 12 " 15'	" 1 " 16'
" 36 " 17'05	" " "

—Els dies festius no circularà el tren ordinari que surt de Reus a les 16'05.

Linia de Valencia

Surtea de Salou per a Valencia

6'21, 9'18, 0'02, 18'02 (fins a Benicarló).

Arriben a Salou de Valencia

4'19, 8'32, 18'36, 0'35 (desde Benicarló).

IMP. SANTIÁN - REUS

Gran Hotel - Restaurant de LONDRES

HOTEL DE PRIMER ORDRE

Habitacions amb teléfon urbà i interurbà : : Habitacions amb banys, dotxes i teléfon

Fábregas i Recasens

BANQUERS

Valors, Cupons, Banca, Canvi, Giros

Rambla dels Estudis, 4 Barcelona

TELÉFONS A 2248 i A 3453

Els cafès GIL

SON: Els de més fortalesa.
SON: Els de més aroma.

Carrer Metge Fortuny, 3 (davant La Fleca)-Reus

ACADEMIA PRACTICA

de Comerç-Idiomes-Batxillerat-Magisteri-
Correus i Telégrafs

DIRECTOR

SECRETARI

En Blai Martí Pamies *Llic. en Filosofia i Lletres*
En Lluís Rovira Guinart *Professor-Perit Mercantil*

AJUDANTS D'AQUEST INSTITUT GENERAL I TÈCNIC

CLASSES ESPECIALS PER A SENYORETES
i NOCTURNES PER A ADULTES

Aquesta «Acadèmia» compta, a més, amb personal
competent per a la preparació de Correus i Telégrafs,
anant a càrrec de *Mr. & Mme. Agusse* el grup d'Idiomes.

MATRÍCULA PER AL CURS DE 1918-1919
Arraval de Robuster, n.º 19, principal

Col·legi BALMES

PREPARATORI

Parvuls-Elementals-Superiors-Recomanats
ENSENYAMENT DE LA LLENGUA CATALANA

Arraval de Robuster, 19. REUS

Aquest Col·legi desenrotllarà l'ensenyament amb
procediments intuitius i pràctics, no admetent més dei-
xebles que els necessaris per al bon èxit de la mateixa.

== = MATRÍCULA DE 1918-1919 == =

SE VENEN

A PREUS BARATÍSSIMS, els materials que
es necessiten per al ser-
vei de Brigada municipal i llimpia pública:

Set carros de ferro galvanitzat, per a la recollida d'es-
combraries a domicili, de dos metres cúbics de cabuda,
tancats hermèticament.

Dos carros-botes de ferro galvanitzat, de 1.100 litres
de cabuda, amb dues vàlvules, que al regar escampen
l'aigua a set metres d'amplada.

Dos carros-escombres de ferro, sistema modern, es-
combren dos metres d'amplada per tirada.

Dos carrets de fusta, recoberts de zinc, amb les seves
corresponents cavalleries i gorniments.

Un rodet-atapidor, buit pesa 2.100k. i ple d'aigua 4.500
Un carro tancat, recobert de ferro galvanitzat, per
als desperdics de l'Escorxador.

Un carro tancat, de fusta, per a recollir els animals
morts de la via pública.

Quatre carros volcants, d'un metre cúbic de cabuda.
Quatre carros-carretes, de baranes altes.

25 pics, 25 xapes, 25 pales, i ferramentes per a em-
pedrar per dos oficials; 36 capots-parapluges; 36 esclòps;

36 gorres d'uniforme, amb les seves divises i números.

Tres mangueres de goma, de 8 metres de llargada i
50 centímetres d'amplada, de cinc teles, amb les seves
aixetes, enxufes i claus, per a regar els carrers. Tres

parells de cuixinets i porta-mangueres.

Una tartana de sis seients, amb els seus gorniments.

Una premsa d'embalar papers i draps. Dues bàscules
Dos carros-botes de fusta, de sis cargues, amb les
seves regadores.

Cinc carros de fusta, per a transportar fems i brossa.

Dos carros-botes de fusta, per a transportar comuna
als camps, de cabuda nou cargues.

Vint parells de gorniments de cavalleries i deu ra-
mals també per a cavalleries.

Informes en la impremta d'aquest diari, Llovera, 31.

El cas més senzill de TOS

el refredat més simple; qualsevol lleugera inflamació, més que afeccions tranzitories constitueixen un perill seriós i constant. La TISIS, BRONQUITIS CRÒNICA, l'ASMA, etc., són ben sovint el resultat de catarros mal cuidats. Les

Pastilles Serra

compostes de balsàmics, antisséptics i espectorants que tenen la facultat d'aliviar i curar tota mena de TOS i enfermetats de les vies respiratòries són el millor que pot recomenar-se en la seguretat d'obtenir promptes i satisfactoris resultats

Calma la tos ràpidament, estava el pit, descarrega els pulmons i fan desaparèixer tot seguit la fatiga que oprimia i dificultava la respiració.

ES VENEN A DOS RALS CAPSA

Litinoïdes Serra

Primera sal litínica fabricada a Espanya per a la obtenció de

RIQUÍSSIMA AIGUA DE TAULA

Exigiu sempre el nom LITINOÏDES SERRA sobre fons blau i tindreu la garantia de que la bossa és llegítima, essent l'únic veritable remei per a prevenir i curar malalties de l'estómac, fetge, ronyons, mal de pedra, etc. Proporcionen una aigua pura, fresca, carbònica, deliciosa de gust.

Es venen en capsos de 12 paquets a 1 pesseta; de 30 paquets a 3'65 pessetes; de 100 a 7 pessetes,

UN PAQUET SOL 10 CÈNTIMS

El Reconstituent millor

és aquell que basant-se en teories científiques admeses universalment proporciona a l'organisme empo- brit un immediat alivi i la reparació progressiva de les forces perdudes.

L'Enofosforina Serra

agradable al paladar com la més fina de les begudes, té una acció vivificant tal que pot dir-se que REFA el cos re- fit per l'anèmia; remineralitza la matèria gris, aclareix la ment i retorna el bon humor.

Es indispensables per a totes aquelles persones convalescents de llargues malalties, per a combatre la vellesa prematura, entortir al débil i vigoritzar a l'impotent.

FARMACIA SERRA - Arraval Sta. - **REUS**
- Agna, n.º 80 -

Sense aquesta marca

aparell **NO** és un Gramòfon
= CATALEGS GRATIS =

Companyia del Gramòfon - S. A. ESPANYOLA

Èxit colossal dels célebres artistes

TITTA RUFO I CARUSO

en discs marca GRAMÓFONO

De venda: **R. PERPIÑÀ** - Carrer Major, 22 - **REUS**
- Despatx: 24, pral. -

Dipòsit de Relloteria. - Relloges de butxaca i Despertadors des de 2'90 p.

JOSEP SOLÉ

RECADER DE REUS A BARCELONA

BARCELONA

Bou de la Plaça Nova, 16
Passeig de Gràcia, 62 (Colmado)
Hospital, 4 (Estanc).

REUS

Güell i Mercader, (Hos-
Teléfon 359 talets), 22.
Arraval Santa Agna, 5.

TINTORERIA de

Manuel Cibiach

Se renta i tenyeix tota classe de roba. - S'utilitza el planxat elèctric.

Galanes, 7

REUS

A. Terrafeta i de Barberá

Comissions - Representacions

Arraval Robustar, 38, 1.º Reus

Taller de Cerralleria d'obres

JOAN ADSERÁ CAMPS

Carrer d'Alegre, 17. - REUS

Representant exclusiu a Reus de les portes d'acer ondulat, i de tots sistemes, de la Casa J. Mas Bagá, de Barcelona, i reparació de les mateixes.

Fàbrica de Capses de Cartró

ENRIC VIDAL

Carrer Galló, 4

REUS

Casa PUJOL

TRAJOS DE LLANA
DES DE 25 PESSETES

Monterols, 37

REUS

Esteve Massagué

Comissions-Representacions

St. Llorens, 8, 3.º

REUS

DISPONIBLE

JOAN PUJOL

Recader de Reus a Barcelona

Arraval alt Jesús,

REUS